

ĐẠI SỨ QUÁN HỢP CHỨNG QUỐC HOA KỲ

Phòng Thông tin - Văn hoá

Tầng 3, Rose Garden Tower, 6 Ngọc Khánh

Hà Nội, Việt Nam

(84-4) 831-4580 -- Fax: (84-4) 831-4601

TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ CỦA BỘ NGOẠI GIAO MỸ

TRIỂN VỌNG KINH TẾ, THÁNG 11/1998

THAM NHŨNG: MỘT CẢN TRỞ ĐỐI VỚI SỰ PHÁT TRIỂN

NHỮNG QUY ĐỊNH VỀ CHỐNG TỔNG TIỀN VÀ HỐI LỘ CỦA PHÒNG THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ

Phòng Thương mại Quốc tế (ICC) là một tổ chức thương mại toàn cầu với 63 Ủy ban quốc gia và trên 7.000 công ty và hiệp hội thành viên từ hơn 130 nước. ICC mong muốn thúc đẩy thương mại quốc tế và đầu tư, cũng như các quy tắc ứng xử trong kinh doanh quốc tế. Những Quy tắc Ứng xử Chống Vòi vĩnh và Hối lộ đã được ICC thông qua năm 1996.

Với các quy tắc ứng xử này, người ta muốn đưa ra một phương pháp tự điều hành của kinh doanh quốc tế và nó cũng cần được các chính phủ ủng hộ. Việc các doanh nghiệp tự nguyện chấp nhận các quy tắc này không những sẽ khuyến khích những tiêu chuẩn chính trực cao trong các giao dịch thương mại, dù là giữa các doanh nghiệp với các cơ quan công cộng hay giữa các doanh nghiệp với nhau, mà còn tạo ra một phương thức bảo vệ phòng thủ hiệu quả cho các doanh nghiệp bị kẻ khác tìm cách moi tiền.

Các quy tắc ứng xử này mang tính chất tổng quát và đang tạo nên những gì được coi là thực tiễn thương mại hoàn hảo nhưng không gây hiệu quả tư pháp trực tiếp trong những vấn đề liên quan. Nó không làm tổn hại đến các luật lệ địa phương phù hợp và bởi vì hệ thống luật pháp quốc gia không thống nhất, nên các quy tắc ứng xử này phải được hiểu với những sửa đổi thích đáng phù hợp với những hệ thống pháp luật này.

Cộng đồng doanh nghiệp phản đối tất cả các hình thức vòi vĩnh và hối lộ. Tuy nhiên, người ta thừa nhận là với tình trạng hiện nay ở một vài nơi trên thế giới, một chương trình hiệu quả chống vòi vĩnh và hối lộ có thể phải được thực hiện từng bước. Cần ưu tiên nhất đến việc chấm dứt tệ vòi vĩnh và hối lộ trên quy mô lớn, liên quan đến các nhà chính trị và các viên chức cao cấp. Nó là sự đe dọa lớn nhất đối với các thể chế dân chủ và gây ra những méo mó kinh tế nguy hại nhất. Những khoản tiền nhỏ trả cho các công chức cấp thấp nhằm đẩy nhanh công việc thường lệ là không thể dung túng được. Tuy nhiên chúng gây ra vấn đề ít nghiêm trọng hơn. Khi nạn vòi vĩnh và hối lộ ở cấp cao nhất được ngăn chặn, các nhà lãnh đạo chính phủ có thể tiến hành các bước nhằm quét sạch nạn tham nhũng nhỏ.

NGUYÊN TẮC CƠ BẢN

Tất cả các doanh nghiệp cần tuân thủ luật và các quy định thích hợp tại nước mà họ được thành lập, và nước mà họ hoạt động và cần phải tôn trọng cả nội dung và tinh thần của các quy tắc ứng xử này.

Theo mục tiêu của quy tắc ứng xử, thuật ngữ "doanh nghiệp" chỉ bất cứ cá nhân hay thực thể nào tham gia vào kinh doanh, dù được tổ chức vì lợi nhuận hay không, kể cả mọi thực thể do nhà nước hoặc các phân khu lãnh thổ của nước đó kiểm soát; nó bao gồm công ty mẹ hoặc công ty con, trong bối cảnh tương ứng.

Những quy định cơ bản

Điều 1: Vòi vĩnh

Không ai được trực tiếp hay gián tiếp đòi hay nhận hối lộ.

Điều 2: Hối lộ và "lại quả"

- Không doanh nghiệp nào được đề nghị hoặc đưa tiền hối lộ, một cách trực tiếp hoặc gián tiếp, và bất kỳ đòi hỏi hối lộ nào cũng phải bị từ chối;
- Các doanh nghiệp không được (1) đem bất kỳ phần nào của số tiền trả cho hợp đồng lại quả cho người làm công của bên đối tác, hoặc (2) sử dụng các kỹ thuật khác như hợp đồng phụ, đơn đặt hàng, hay hợp đồng tư vấn, nhằm tạo ra những kênh trả tiền cho các viên chức chính phủ, cho những người làm công của bên đối tác, cho người thân hoặc cho bạn làm ăn của họ.

Điều 3: Nhân viên

- Các doanh nghiệp cần thực hiện các biện pháp thích hợp thuộc thẩm quyền của mình để đảm bảo rằng:
- Mọi chi trả cho bất kỳ nhân viên nào đều bao gồm không nhiều hơn tiền thù lao chính xác trả cho những dịch vụ hợp pháp mà nhân viên đó đã thực hiện.
- Không phần nào của bất cứ chi trả nào như vậy được nhân viên chuyển làm tiền hối lộ hay làm theo một cách khác không phù hợp với các Quy tắc ứng xử này; và
- Các doanh nghiệp phải lưu trữ hồ sơ về tên tuổi và thời hạn làm việc của tất cả những nhân viên được doanh nghiệp trả tiền để giao dịch với các cơ quan công cộng hoặc các doanh nghiệp nhà nước. Hồ sơ này phải có sẵn để được kiểm tra bởi nhân viên kiểm toán và, tùy theo yêu cầu đặc biệt, bởi các nhà chức trách chính phủ thích hợp, được uỷ quyền đúng, theo các quy định bảo mật.

Điều 4: Lập hồ sơ tài chính và kiểm toán

- Mọi giao dịch tài chính phải được ghi chép một cách đúng đắn và trung thực trong các sổ sách kế toán thích hợp, có thể được kiểm tra bởi ban giám đốc, nếu phù hợp, hoặc một cơ quan tương ứng cũng như các kiểm toán viên.
- Không được có những trương mục "ngoài sổ sách" hoặc các trương mục bí mật, cũng như không được phát hành bất cứ tài liệu nào không ghi chép một cách đúng đắn và trung thực các giao dịch có liên quan.
- Các doanh nghiệp cần áp dụng mọi biện pháp cần thiết để thiết lập hệ thống kiểm toán độc lập nhằm làm sáng tỏ những giao dịch vi phạm các quy tắc ứng xử hiện hành. Khi đó cần tiến hành các biện pháp sửa sai thích hợp.

Điều 5: Trách nhiệm của các doanh nghiệp

Ban giám đốc hoặc một bộ phận khác chịu trách nhiệm hoàn toàn về doanh nghiệp cần:

- Tiến hành các biện pháp hợp lý, kể cả thiết lập và duy trì các hệ thống kiểm soát thích hợp nhằm mục đích ngăn chặn bất cứ việc chi trả nào được thực hiện bởi doanh nghiệp hoặc dưới danh nghĩa doanh nghiệp vi phạm các quy tắc ứng xử;
- Xem xét định kỳ việc tuân thủ các quy tắc ứng xử và đề ra phương thức để có được những báo cáo thích hợp phục vụ việc xem xét này;
- Tiến hành các biện pháp thích hợp chống lại bất cứ giám đốc hay nhân viên nào vi phạm các quy tắc ứng xử này.

Điều 6: Những đóng góp chính trị

Các đóng góp cho các đảng phái, tổ chức chính trị hoặc đối với cá nhân các nhà chính trị chỉ có thể được thực hiện phù hợp với luật pháp hiện hành, và mọi yêu cầu công khai hóa sự đóng góp đó trước công chúng phải được thực hiện đầy đủ. Tất cả các đóng góp như vậy phải được báo cáo tới ban quản trị cấp cao của doanh nghiệp.

Điều 7: Quy chế công ty

Các quy tắc ứng xử này chỉ mang những nét tổng quát, khi thích hợp các doanh nghiệp cần đề ra các quy chế riêng của mình phù hợp với các quy định của Phòng Thương mại Quốc tế và áp dụng nó trong những hoàn cảnh cụ thể mà trong đó việc kinh doanh của họ được thực hiện. Các quy chế như vậy có thể có ích nếu bao gồm các thí dụ và cần bắt buộc các nhân viên hoặc người làm công - những người thấy mình là nạn nhân của bất cứ hình thức moi tiền hay hối lộ nào - phải ngay lập tức báo cáo sự việc cho quản lý cấp cao của doanh nghiệp. Các công ty cần phát triển các chính sách rõ ràng, các hướng dẫn và các chương trình tập huấn về việc thực hiện và bắt buộc tuân thủ các điều khoản của các quy chế của công ty.

Ghi chú: Tài liệu liên quan, Các khuyến nghị của ICC với các Chính phủ và các Tổ chức Quốc tế về Vòi vĩnh và Đút lót, có thể lấy từ mạng Internet tại: http://www.iccwbo.org/Commissions/Extortion_bribery/bribery.doc.html.